

FROM OBLIVION TO MEMORY

The FOM Newsletter

Commemorating Ethiopian prisoners of the Italo-Ethiopian War

VOL. 1 · NO. 1

JUNE / JULY 2026

fromobliviontomemory.org

ከዝግጅት ክፍላችን

እንኳን ወደ መጀመሪያ እትማችንን በደህና መጣችሁ!

እኛ በፋሺስት ኢጣልያ ጨካኝ የወረራ ዘመን ከአገራቸው ተግዘው በኢጣልያና በሌሎች አገሮች ታስረው የነበሩ ኢትዮጵያውያን ተወላጆች ስንሆን የእስረኞቹ ታሪክ ደብዳቤ እየጠፋ መሆኑን በመገንዘብና የደረሰባቸውን እንግልትና የከፈሉትን መስዋዕትነት መዘከር ግዴታ መሆኑን በመረዳት በመተባበር ማሕበር አቋቁመናል።

ይህም ዕድል የተፈጠረው የኛው ዘመዶች ታስረው የነበረበትን አዚናራ ደሴትን ለመጎብኘት በነሐሴ 2017 የተወሰነን የቤተሰብ አባላት ወደዚያው ባቀናንበት ወቅት ነበር። እስር ቤቱን ስንጎበኝ፣ ካላ ራያሌ በሚገኘው ሆስፒታል ሕንፃ ውስጥ ግርግዳው ላይ የአንዲት ኢትዮጵያዊት ሴት፣ ከአንድ ትንሽ ወንድና አንዲት ትንሽ ሴት ልጅ ጋር የተነሳችው ትልቅ ፎቶግራፍ ተሰቅሎ አየን። ከዚያን ዘመን እስረኞች መካከል ዛሬ በሕይወት ያሉት ያቺ በፎቶግራፉ ላይ የምትገኘው ትንሿ ልጅ፣ የዛሬይቱ የ94 ዓመት የዕድሜ ባለፀጋ ብቻ ናቸው።

ይህ ከብዙ አሥርት ዓመታት በኋላ የተደረገ ጉዞ ይህን ታሪክ ሰብስቦ ማቆየት ምን ያህል አስፈላጊ እንደሆነ እጅግ አመላካች የሆነ አጋጣሚ ነበር። ለዚህም ነው ወደየመጣንበት ከተመለስን በኋላ ድርጅት አቋቁመን ይህን ዓላማ ለማሳካት ጥናት ማካሄድ፣ ወገን ማነቃቃትና መደራጀት የጀመርነው። ይህም የመጀመሪያው እትማችን ለዚህ ሁሉ ዘመናት ድምፃቸው ያልተሰማላቸው ወገኖቻችንን ታሪክ ለመንገር ያለንን ቁርጠኝነት ያሳያል።

እኛም በየገዢው ከሌሎች እስረኞች ተወላጆች ጋር በያሉበት ዘላቂ የሆነ ግንኙነት ለመመሥረት እንጥራለን። ይህ ታሪክ ከኛ ጋር የሚያስተሳስራችሁ፣ እንዲሁም ታሪኩና ዓላማው የሚማርካችሁ ሁሉ አብራችሁን እንድትጓዙም እንጋብዛለን። በሕይወት ጉዞ ውስጥ የዚህን ታሪክ ትውስታን ለማጎልበት፣ በማንኛውም ረገድ የምታደርጉት ትብብር ለታለመው እቅድ ትልቅ አስተዋጽኦ ይኖረዋል።

አብረን ሆነን ያለፈውን በማስታወስ ለወደፊቱ ትውልድ የሚሆን ቅርስ እንገነባለን። በዚህ በመጀመሪያው ቅፅ በዚያን ዘመን እስረኛ የነበሩ ሁለት ሰዎች ታሪክ ቀርቧል፣ እንዲሁም አንድ ታሪካዊ ክስተት ተዘግቦ ለንባብ ቀርቧል። በቀጣይ እትሞቻችንም፣ የተለያዩ ሰዎች የሕይወት ታሪክ መዘከሩን እንቀጥላለን።

ተለይተው የቀረቡ ጽሑፎች

ደጃዝማች ግርማቸው ተክለሐዋርያት

ደጃዝማች ግርማቸው ተክለሐዋርያት

ደጃዝማች ግርማቸው ተክለሐዋርያት በ19 ዓመት ዕድሜአቸው ከፈረንሳይ አገር ትምህርታቸውን አጠናቅቀው ወደ ኢትዮጵያ ከተመለሱ ከጥቂት ጊዜ በኋላ ጣልያን አስሮ፣ ከአገራቸው አውጥቶ ከሦስት መቶ በላይ ከሆኑ ሌሎች ኢትዮጵያውያን ጋር አዘናራ ወስደው አስረዋቸው ከዚያ ደግሞ ወደ ሎንጎቡኮ አዛውረዋቸዋል።

የደጃዝማች ግርማቸው የሕይወት ጉዞ የትጋት፣ የዕናትና የሕዝብ አገልግሎት ታሪክን ያካተተ ነው። ከአስር ከተፈቱ በኋላ የተዋጣላቸው ጸሐፊ ተውኔትና ደራሲ ሆነዋል።

ከዚህም መሃል እንደ አስረኛ በልጅነት የኖሩበትን ሎንጎቡኮን በሮም የኢትዮጵያ አምባሳደር በነበሩበት ጊዜ እንደነፃ ሰው ቤተ ሰባቸውን አስከትለው ለመኅብኘት የሚገርም ዕድልን ያገኙ ሰው ናቸው።

ከአዘናራ አስረኞች መካከል ታሪካቸው በደንብ ተዘግቦ ከተቀመጠው ጥቂት ሰዎች መካከል አንዱ ደጃዝማች ግርማቸው አንዱ ናቸው። ይህም በቅርቡ ለኅትመት በቅቶ ለንባብ ይቅርባል።

[ይቀጥላል...](#)

ወይዘሮ ስንዱ ገብሩ

ተግዳሮትና ፈተናን ተቋቁመው ረዥም ዕድሜ ኖረው በዘጠናዎቹ ዕድሜ ክልል ከዚህ ዓለም ድካም ያረፉት ወይዘሮ ስንዱ ገብሩ ገና ወጣት ሆነው የጥቁር አንበሳ መሥራች አባል ነበሩ። ከዚያም ጣልያኖች ይዘው በአስረኝነት ወደ አዘናራ ከወሰዷቸው በኋላ ለሌሎች አስረኞች ከሌላና ድጋፍ በመሆን ይታወቃሉ። ወይዘሮ ስንዱ መምህርት፣ ደራሲ፣ የሴቶች መብት ተሟጋች፣ ፖሊቲከኛና የሌላም ብዙ መያዣ ባለቤት ነበሩ።

[ይቀጥላል...](#)

ወይዘሮ ስንዱ ገብሩ

ጥቁር አንበሳ ከሚባሉ ጋር የሚያያዙ አባላት

ጥቁር አንበሳ

ይህ አጠር ያለ ዕሁፍ ስለ ጥቁር አንበሳ ያትታል። ጥቁር አንበሳ ፋሽዝምን ለመታገል በ20ኛው መቶ ክፍለ ዘመን የተደራጀ የመጀመሪያው ቡድን ነው።

ጥቁር አንበሳ የተቋቋመው ኢትዮጵያ ውስጥ በኢጣልያ ወረራ ጊዜ ሲሆን፣ የሥነምግባር፣ የአገር ኩራትና የብርታት ተምሳሌት የሆነ ኃይል ነበር። ቡድኑ ዕድሜው አጭር ቢሆንምና አባላቱ ብዙ ባይሆኑም እንኳ፣ ቅኝ ገዥዎችንና ጭቆናን ለመግደር ያደረጉት ተጋድሎ በኢትዮጵያም ለቀጣዩ ትውልድ፣ እንዲሁም በዓለም አቀፍ መድረክ ለሌሎች ታጋዮች አስተማሪ ለመሆን በቅቷል። የጥቁር አንበሳ ታሪክ እነሆ።

[ይቀጥላል...](#)

ሰሞንኛ ሁነቶች

የ AAIS ስብሰባ

በመጭው የኢጣልያ ጥናት በአሜሪካ ማሕበር ስብሰባ ላይ ተገኝተን ድርጅታችንን ለማስተዋወቅ ባገኘነው ዕድል መሠረት ይህንን ጥናታዊ ስብሰባ ለመካፈል ዝግጅት ላይ እንገናኛለን። ስብሰባው የሚካሄደው ሳሳሪ ሳርደኛ፣ ኢጣልያ ከሰኔ 3-5 2018 ድረስ ነው። በዚህ ስብሰባ ላይ የፓነል ውይይት የሚሳተፉ ተወካዮች ይኖሩናል።

የገንዘብ ማሰባሰብ ሂደት

ከዚህ ቀደም ተዘጋጅቶ ከነበረው በራሪ በተሻለ መልኩ እስረጂ የሆነ፣ ጥረታችንን ሁሉ በደንብ የሚገልፅና ድርጅቱን በደንብ የሚያስተዋውቅ፣ በፒዲኤፍ ማውረድ የሚቻል እሴትን የሚተካ ሰነድ እዘጋጅተን በማጠናቀቅ ላይ እንገናኛለን። እንዳለቀም ከድረ-ገፁ በቀላሉ ማግኘት ይቻላል።

ነሐሴ 2018 ሲመጣ እዚናራ ከሄድን ዓመት ይሞላናል። ለዚህም መታሰቢያ በሚሆን መልኩ ዓመት እስኪሞላን ድረስ \$20,000 ለመሰብሰብ እንድንረባረብ ባቀረብነው ጥሪ መሠረት እስከ አሁን የተሰበሰበውና ቃል የተገባው ድምር \$6,000 ነው።

ዋናው ዓላማችን እዚናራ ደሴት ላይ እዚያ ታስረው የነበሩ ወገኖቻችንን የምናስብበትና የምንዘክርበት ሚዩዚየም ማቆም ነው። እንዳንዶቹ ካምፖ 4ሮ መቃብር ቦታ ላይ ምልክት እንኳ በሌለው መቃብር አርፈዋል። ይህን ለማድረግ በተቻላችሁ መጠን ዓላማችንን እንደምትደግፉ ተስፋ አለን። እባካችሁ የገንዘብ ድጋፍም እድርጉልን። ማንኛውም የገንዘብ ድጋፍ ደረሰኝ የሚሰጥበትና ከግብር ነፃ የሚሆን ነው።

አዲሱ ድረ-ገጻችን! FOM 2.0

አዲሱ FOM 2.0 ብለን የምንጠራው ድረ-ገጻችን መከፈቱን ስንገልፅላችሁ በደስታ ነው። ፒዩር ሀብቱ፣ ኢልፊና ይጥና እጅግ ደክመው ይህንን የተለየ ዲጂታል ጥራትና አቅም ያለውን ድረ-ገፅ በብዙ ወራት ልፋት እዚህ ስላደረሱልን በጣም እናመሰግናቸዋለን። ይህ አዲስ ድረ-ገፅ መዛግብት በውስጡ ለመያዝ ልዩ አቅም እንዲኖረው ሆኖ የተሠራ ነው። ወገኖቻችን ከእስር በፊት፣ ታስረው ሳለና ከተፈቱም በኋላ በእግባቡ ለመሰነድ ስለሚመኙ፣ ከዓላማችን ጋር እጅግን የተጣጣመ ነው ብለን እናምናለን።

እባክዎ አዲሱን ድረ-ገፅ www.fromobliviontomemory.org ይጎብኙ። እግረ-መንገድዎን አዲስ የነደፍነውን የመገናኛ መንገድም ይፈትሹ!

የምናወጣቸው መረጃዎች የሚያስደስቱዎ ከሆኑ እባክዎ ድጋፍዎን ይስጡን።

ቋሚ ስብሰባዎች

- በሁለት ወር አንድ ጊዜ መሪ ኮሚቴ
- በየወሩ የጥናት፣ መዛግብትና ሰነድ ኮሚቴ፣ የፋይናንስ ኮሚቴና የግንኙነት ኮሚቴ
- በየዓመቱ የቦርድ ስብሰባ

ቀጣይ ስብሰባዎችን ለመከታተል WhatsApp ላይ United የሚባለው ቡድን ላይ ያሉ መልዕክቶችን ይመልከቱ።

እኛን ለማግኘት፡- info@fromobliviontomemory.org

አስተዋጽኦ አበርካቻዎችን

ይህ በየሦስት ወሩ የሚወጣ ዝግጅት ሲሆን የዛሬው የመጀመሪያው እትም ላይ ለተሳተፉትና ስማቸው ከዚህ በታች ለተጠቀሰው ምስጋናችን የላቀ ነው።

ለምርምር፣ ለጽሑፍ እና ለዕርማት፡- ጎረቤት ለሰፊ፣ እጅጋየሁ ደምሴ፣ ይጥና ፍርድይወቅ፣ ብርሃኔ ግርማቸው፣ መቅደስ መስፍን፣ ዋሲ ተስፋ፣ ሊዲያ ተስፋዬ፣ ያድዋ የወንድወሰን እና ዳግማዊ ይመር።

ለትርጉም፡- ደብረቱ መርዕድ ካምፖሬያሊ፣ ጋብረኤላ ጌርማንዲ፣ ኃይሌ ከበደ፣ ቆንጂት ሥዩም።

ለፎቶዎችና ምስሎች፡- ኤልፊ ጌታቸው ኑቪሎን፣ እያሱ ቤትዎስ፣ አሉላ ፓንክኸርስት።